

**Riječ
predsjednika**

16. OŽUJKA

Na međunarodni Dan pravnika, dakle svih onih koji skrbe o pravu i pravičnosti, u Hrvatskoj se dogodio još jedan ozbiljan udarac funkcioniranju pravne države. Netko će možda reći kako se radi o preteškoj ocjeni, ocjeni neprimjerenosti povodu. Ovakva razmišljanja proistječu iz činjenice da u ovoj zemlji pojedinačni slučajevi bezakonja nisu vijest, nego tek povod za usputnu konstataciju da živimo u zemlji u kojoj se do zakona drži ko i do lanjskog snijega. Beščutnim jezikom pravnih činjenica toga je utorka Gospodarsko-socijalno vijeće, najviše tijelo za uspostavu, rijetke su sintagme koje tako gordo zvuče, tripartitnog dijaloga predstavnika Vlade, poslodavaca i sindikata, odlučilo, crno na bijelo, da će oni koji su za javne službe pregovarali do sada to činiti i u buduću, odnosno da će vrata pregovora ostati zabrtvljena za one koji su i do sada na pregovaračke dveri bezuspješno kucali pa i lupali. Donošenju ove odluke prethodilo je za razliku od nekih prijašnjih sličnih situacija čak i prebrojavanje članstva. Prebrojavanje koje je pokazalo kako su neki sindikati javnih službi manji nego što se predstavljaju, neki veći nego što su ih drugi bili pripravnici priznati, treći pak da skrivaju podatke o broju članova kao zmija noge. Najveća je gužva u prvoj skupini, među drugima se ističe Sindikat Preporod, dok se za igru skrivača ovaj put odlučio Sindikat znanosti i visokog školstva.

Najnovije je prebrojavanje, provedeno pred godinu dana, pokazalo da Preporod s 8 tisuća članova ne da nije na začelju, nego da ozbiljno puše za vrat sindikalnim kolegama na samom vrhu tablice. No zbunjenost brojka nije bila dugoga vijeka. Ako činjenice ne idu nama u prilog tim gore po činjenice – zaključile su sindikalne kolege istog trenutka kad se shvatilo da osnovnim računskim operacijama nije moguća eliminacija Preporoda. Kad ne ide drumom a ti kreni šumom – dosjetiše se sindikalne kolege. Uostalom gdje je šuma tu je i busija, a gdje je busija tu se propisa ne treba držati ko pijan plota. Uostalom ne snalaze li se u šumi kao ribe u vodi geesveovski trojac: dokazana moralna vertikala u svim nedavnim hažeovskohacovskim marifetlucima, i najuspješnija tuđmanova akvizicija iz dijaspore koja se od serviseru izraubanih telefonskih uređaja brzinom svjetlosti prometnula do telekomunikacijskog magnata. Uz pomoć ove dvojice prokazanih boraca za funkcioniranje pravne države, računajući ako uredba i na pomoć trećega, nasljednika sindikaliste koji dugogodišnje zauzimanje za radništvo već dvije godine ispašta servisirajući hadezeovsku vlast preteškom dužnošću saborskog zastupnika.

Kalmetinom, Mudrinićevom i Jakuševom voljom, njihovi potpisi na Odluci tome svjedoče, tog je 16. ožujka odlučeno da zaposlene u javnim službama neće predstavljati oni sindikati koji imaju najviše članova, nego sindikati predvođeni sindikalistima koji sami za sebe kažu da su uigrana ekipa, ekipa koja ne zna za poraz. Ekipa koja je briljantno odigrala sve utakmice, čak i posljednju koja je završila sindikalnom pobjedom unatoč činjenici da su plaće zaposlenim u javnom sektoru smanjene taman onoliko koliko su i kako vladajući zamislili. No što je tu je. Za prolivenim mlijekom ne vrijedi plakati. Sad kada sindikalna osmorka kreće u pregovaračku bitku za regres, božićnicu i dar za djecu, sindikalnim kolegama treba zaželjeti uspjeh u predstojećoj bitci svih bitaka. Sindikat Preporod, njegovih skoro 9 tisuća članova, pregovaračima, bez fige u džepu, želi puno uspjeha u teškim, vjerojatno nikada težim, pregovorima. Uostalom pravosuđe će makar i sa zakašnjenjem kad-tad morati reći posljednju o pregovaračkim protuzakonitostima. Sada je daleko važnije pitanje s kakvim će se uspjehom pregovarati, nego pitanje sastava pregovaračkog tima. Odluče li se naše sindikalne kolege na bilo kakvu akciju kojom će poduprijeti svoja pregovaračka nastojanja, ima li uopće potrebe to naglašavati, uz njih će solidarno stajati i članstvo našeg sindikata.

JAVNI PROSVJED SINDIKATA PREPOROD - Protiv GSV-a i Vitomira Begovića

BOJE NAS SE, JER NISMO PODOBNI!

Čelnik sindikata Preporod Željko Stipić odluku GSV-a nazvao je eklatantnim primjerm bezakonja i nefunkcioniranja pravne države, a predsjednik Nezavisnih hrvatskih sindikata Krešimir Sever pozvao je vladu da promijeni ploču ili "treba mijenjati vladu"

Snimio: Đ. Leščić

Prosvjednici su spalili spornu Odluku pred ulazom Ureda za socijalno partnerstvo Vlade Republike Hrvatske

Više od dvjestotinjak članova i povjerenika Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod 26. ožujka ponovo je na ulici diglo svoj glas protiv, kako kažu, nepravdne, nelegitimne i zločinačke odluke Gospodarsko-socijalnog vijeća. Gospodarsko-socijalno vijeće je 16. ožujka donijelo odluku prema kojoj je Pregovarački odbor sindikata javnih službi sastavljen bez predstavnika Preporoda. Prosvjedna povorka krenula je sa zagrebačkog Britanskog trga do Mesničke ulice, gdje su se ispred sjedišta Ureda za socijalno partnerstvo Vlade Republike Hrvatske transparentima, zvižducima i usmjerenim verbalnim kritikama pobunili protiv odluke Gospodarsko-socijalnog vijeća.

Predsjednik sindikata Preporod Željko Stipić poručio je da su se okupili "na mjestu zločina", a odluku GSV-a nazvao je eklatantnim primjerm bezakonja i nefunkcioniranja pravne države. Preporod naime oštro upozorava da se odlukom GSV-a donesenom 16. ožujka ne poštuju nikakvi kriteriji budući da su u pregovarački odbor ušli sindikati s dvostruko, pa i peterostruko manje članova. U njega je, kako tvrdi Stipić, ušao Hrvatski liječnički sindikat s 4.400 članova, Sindikat zaposlenika u djelatnosti socijalne skrbi koji broji 4.300 članova, pa i Sindikat djelatnika u kulturi sa 704 člana:

- Sindikat Preporod ima gotovo 9000 članova i nas se isključuje iz Pregovaračkog odbora, dok se u nj istodobno uključuju sindikati s višestruko manje članova. Ako je to socijalno partnerstvo, onda sindikat Preporod razumljivo i ne može biti dio takvog partnerstva, upozorio je Stipić. U svome stilu, bez dlake na jeziku, predsjednik Preporoda Gospodarsko-socijalno vijeće nazvao je zločinačkom organizacijom, a samu premijerku Jadranku Kosor optužio je da je izravno naredila da se Sindikat Preporod isključi iz Pregovaračkog odbora, jer nije podoban.

- Boje nas se jer nismo podobni! Jer je pred nama utakmica svih utakmica, borba za naša materijalna prava, pa je očito da Vlada i njezini partneri poslodavci žele da u sindikalnoj

ekipi ne zaigraju najsposobniji igrači. Zato ova odluka GSV-a jasno pokazuje strah od Preporoda!

Riječ je dakako o nedavnom potezu Ministarstva financija koje je sindikatima prosljedilo prijedlog Dodatka Kolektivnom ugovoru, a kojim se predlaže neisplata regresa, božićnice i dara za djecu u 2010. godini!

Stipić i prosvjednici sasuli su niz kritika na rad Ureda za socijalno partnerstvo, koji, kažu, umjesto da povezuje sindikate i poslodavce stvara zavadu između sindikata, odnosno izravno je u službi kapitala i nesposobne vlasti. Zanimljivijim i ciničnim transparentima prozvali su i Vitomira Begovića, predstojnika Ureda za socijalno partnerstvo. Najviše je odskakako najzanimljiviji transparent s porukom "Begoviću dosta begovanja, mi nismo tvoje kokoši". - Predlažemo Vladi da ukine škole jer u Gospodarsko-socijalnom vijeću ionako ne znaju zbrajati i čitati brojke, poručila je pak sindikalistica Mladenka Bilobrk iz Sinja. Prosvjed je podržalo više sindikata, ali i druga po veličini sindikalna središnjica Nezavisni hrvatski sindikati, čiji je predsjednik Krešimir Sever istaknuvši da će ova Vlada ostati zapamćena samo po uvođenju kriznog poreza i pokušaju razbijanja sindikalne scene.

- Za Vladu nema boljega recepta od razbijanja radništva i njihove sloge. No, u ovoj kriznoj situaciji Vlada treba promijeniti ploču ili treba mijenjati Vladu, zaključio je Sever.

Na kraju prosvjeda javno je, uz odobravanje prosvjednika, spaljena sporna Odluka Gospodarsko-socijalnog vijeća. Dok je gorjela, kako je na prosvjedu više puta naglašeno, sporna, sramotna i protuzakonita Odluka, oštro su prozivani i Vlada i Ured za socijalno partnerstvo. I Vlada i njezin Ured prozivani su da, zbog nesposobnosti u svladavanju gospodarske krize, nastoje zavadiť sindikate kako bi ostali na vlasti. Stipić je zatražio i kadrovske promjene poručivši Begoviću "Vito, go home!"

Luka Tarin

SAVJETOVANJE ZA SINDIKALNE POVJERENIKE

Dvjestotinjak povjerenika Preporoda sudjelovalo na trodnevnom savjetovanju

Snimio: Đ. Leščić

Redovito GODIŠNJE savjetovanje za sindikalne povjerenike održano je od 26. do 28. ožujka u Tuheljskim Toplicama. Kroz tri dana više od 200 povjerenika i povjerenika iz cijele Hrvatske pratilo je izlaganja visokih dužnosnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, istaknutih sindikalista, stručnjaka za radno pravo i računovodstvo i financije. Osim edukacije povjerenicima i povjerenicima je pružena mogućnost međusobnog upoznavanja i druženja, razmjene iskustava o problemima s kojima se susreću u sindikalnom radu, te mogućnost upoznavanja Hrvatskog zagorja. Prvog dana o sadržaju novog Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu govorila je ravnateljica Uprave za srednje obrazovanje **Vesna Hrvoj-Šić**, o aktivnostima i djelovanju prosvjetne inspekcije viši prosvjetni inspektor **Krešimir Topić**. Prvi je dan završen nadahnutim izlaganjem **Krešimira Severa**, predsjednika Nezavisnih hrvatskih sindikata, o aktualnim događanjima vezanim uz aktivnosti sindikalnih središnjica i granskih sindikata. Drugog su dana sudionice i sudionike savjetovanja, kroz tri povezana izlaganja o promjenama u Zakonu o radu, proveli profesor Radnog prava **Viktor Gotovac**, **Iris Gović**, sutkinja Općinskog suda u Zagrebu i **Marija Zuber**, urednica u časopisu Računovodstvo i financije. Savjetovanje je završilo predavanjem o mobbingu **Milice Jovanović**, pravne savjetnice u Nezavisnim hrvatskim sindikatima i predavanjem „Što sindikalni povjerenik treba biti, znati i raditi, **Mirjane Burić Moskaljov** iz Centra za razvoj osobnosti. Kako je većina predavanja dostupna na internetskoj stranici našeg sindikata, a kako su sva izlaganja završena mogućnošću postavljanja pitanja izlagačima, u glasilu smo se odlučili objaviti neke od zanimljivijih odgovora na pitanja postavljena izlagačima.

Krešimir Topić: „Poslodavac je dužan voditi evidenciju radnog vremena!“

Na koji se način vodi evidencija o nazočnosti radnika na poslu, je li to javni i tajni dokument, ako je javni dokument-treba li biti dostupan radnicima bez posebnog traženja, npr. na dostupnom mjestu? Na koji način se vode slobodni dani, prijateljske zamjene? Vodi li se evidencija o svim radnicima?

Zakonom o radu propisana je obaveza poslodavca o vođenju evidencije koja mora sadržavati podatke o radnicima i o radnom vremenu. Propuštanje vođenja evidencije o radnicima i o radnom vremenu predstavlja najteži prekršaj poslodavca, a kazne su jako visoke. Poslodavac može biti kažnjen čak i ako zatražene podatke o radnom vremenu ne dostavi Prosvjetnoj inspekciji. Dok ministar ne uredi evidencije, za ovaj opći dio radnog prava primjenjuju se evidencije iz području rada. Interno, ravnatelj mora osigurati evidenciju o svakom radu koji je utvrđen u rješenju o tjednim i godišnjim obvezama. Kako će to ravnatelj napraviti dok ne bude propisano, prepušteno je ravnatelju. Što se tiče javnosti, ovi podaci ne mogu i ne smiju biti tajni. Ravnatelj odgovara za onu listu osmica, plaćeni i neplaćeni godišnji odmor, zamjena, službeni put, bilo koje usavršavanje, stručni ispiti, on odgovara za one osmice koje je predao na obračun računovodstvu. Ravnatelj ima dokaze da je iskazani rad i izvršen. To se odnosi i na slobodne aktivnosti, na dopunsku nastavu, stručno usavršavanje, na ostale poslove. Tu nema tajnosti po-

dataka, kao što u javnim službama nema ni tajnosti plaća. Prijateljskih zamjena u pravilu ne bi trebalo biti, ali ako ih ima ja tebi ti meni, međusobno, uz suglasnost ravnatelja, kolege se dogovaraju kad će i tko koga zamijeniti, kako će oni i na koji način to jedni drugima vratiti. Pri ovom učenici ne smiju biti oštećeni. Izašao je novi Pravilnik o dokumentaciji evidencija u osnovnom i srednjem obrazovanju kojim je propisano postojanje Knjige nazočnosti nastavnika, ali nije propisan i njen sadržaj. Satničar, ravnatelj ili druga osoba koju ravnatelj zaduži, dužan je podatke voditi, može i elektroničkim putem. Kad ga se zatraži ta evidencija, mora biti dostupna da ne bude kao kad su se spremale tužbe za smjenski rad, da su se danima pregledavali dnevnici, do podataka dolazilo čak i prema sjećanju. Ovi podaci moraju biti na jednom mjestu, dostupni i transparentni. Zakon ne poznaje razliku među radnicima, o

svakom radniku se vodi evidencija o radu.

Ima li ravnatelj srednje škole uopće pravo na naknadu prekovremenog rada, ako ima tko mu to isplaćuje i tko to odobrava? Može li ravnatelj raditi u nastavi i to naplaćivati kao rad preko norme?

Nekada, toga se sigurno mnogi koji radite u srednjim školama i sjećate, ravnatelj je imao obavezu biti u nastavi najmanje 2 sata. Tada je naša Uprava za financije donijela jednu odluku o načinu isplate, utvrđivanju vrijednosti tog sata. Vrijednost sata je otprilike bila kao i prekovremeni sat profesora u srednjoj školi. Ako se radi o isplatama iz vlastitih prihoda, naša Uprava o tome nema pojma, jer su našoj Upravi poznate samo one isplate koje idu preko print-liste. Kontrolu financijskog poslovanja obavlja ministarstvo, ali samo za onaj dio koji je osiguran iz državnog proračuna. Ako ove isplate idu preko print-liste, onda je riječ o ravnateljima koji su savjetnike uvjerali da je iz nekog razloga to potrebno, ili da ne može naći nastavnika, da se nitko nije javio na objavljeni natječaj, ili nešto slično. Svakom radniku koji obavi nekakav rad iznad norme, taj se rad mora i platiti. Nadzor i kontrolu trošenja sredstava koji se školskim ustanovama osigurava iz državnog proračuna obavlja Ministarstvo, ako se sredstva

osiguravaju iz proračuna jedinica lokalnih, područnih, regionalnih onda nadzor i kontrolu obavlja osnivač. Osnivač svih škola u Zagrebu je grad Zagreb, negdje po čitavoj Hrvatskoj može biti ili županija ili gradovi. Ako ravnatelj obavlja ove poslove, a za što nema opravdanog razloga, svaki takav slučaj prijavite Prosvjetnoj inspekciji. Mi zabranjujemo rad ravnatelju jer se ne radi o poslovima ravnatelja i jer se time sprječava novo zapošljavanje. Vašu prijavu u kojoj je sadržan i podatak o ravnateljskoj plaći višoj od 15 tisuća kuna treba poslati ne inspekciji nego osnivaču. Ne Uredu državne uprave, nego osnivaču. Točnije upravnim odjelima grada ili upravnim odjelima županije.

Viktor Gotovac: „GSV se treba stidjeti!“

Ima li i nastavnik ili samo ravnatelj pravo na otpremninu?

Na otpremninu imaju pravo svi zaposlenici, ali, na žalost, oni koji najviše mogu u školama disponirati svojim otpremninama jesu ravnatelji jer su upravo ravnatelji one osobe u školi koji se mogu naći u situaciju da jednostavno odluče kako, nakon isteka ravnateljske funkcije, ne žele nastaviti svoj rad na nekom drugom radnom mjestu u školi. „Ja želim dobiti otkaz, meni s trideset godina staža odgovara da dobijem otkaz!“. Bilo je u zadnje vrijeme dosta primjera gdje su bili sasvim razvidni i dogovori da se, recimo primjer jedne škole u Zagrebu, gdje komisija nije ravnatelja uputila na drugo mjesto, jer se ravnatelj prethodno dogovorio s članovima komisije. Onda kad je Ministarstvo malo pregledalo, s obzirom da je iznos otpremnine bio oko 800.000 kuna, to je naravno bruto

iznos, slučaj je onda to izazvao konsternaciju. Zatraženi iznos je bio 970.000 kuna, ali je opravdani iznos bio nešto više od 800.000 kuna. Nadležni državni tajnik je u ovom slučaju utvrdio da je krivo obračunat iznos otpremnine. Naknadno se u ovom slučaju utvrdilo da je u istom razdoblju, dok je ta osoba tražila posao, objavljeno četiri ili pet natječaja kojima se, naravno, nije odazvala spomenuta osoba.

Je li Gospodarsko-socijalno vijeće donijelo zakonitu odluku o

sastavu pregovaračkog odbora kojom je Sindikat Preporod isključen iz mogućnosti pregovora?

Tu ima više dimenzija zakonitosti. Zakon o radu je definitivno ovdje prepustio tu odluku volutarizmu, arbitrarnosti i diskreciji. Ako uvažimo da je ta odluka arbitrarna, diskrecijska po samoj ideji Zakona, onda da. Ako uzmemo u obzir da se do sada jasno primjenjivala D'hondtova metoda postavlja se logično pitanje zašto se to ovaj puta izbjeglo? Ako uzmemo u obzir i činjenicu da je u ovom konkretnom slučaju imenovano osam članova Pregovaračkog odbora, a zakon predviđa do 9, što znači da je bilo prostora za povećavanje broja članova Pregovaračkog odbora sindikata javnih službi, sigurno će se pojačati naše sumnje u časne namjere onih koji su jednu ovakvu odluku donijeli. Pri svemu ovom je jako važno znati da su u Pregovaračkom odboru javne službe nerazumno podijeljene. Jesu li su osnovno i srednje školstvo ista javna služba, ako nisu zašto nisu? S druge strane nerazumno je da u jednoj službi, npr. u zdravstvu, tri sindikata budu zastupljena jer, nekim divnim čudom, liječnici moraju biti u Pregovaračkom odboru. Analogno ovome, našalimo se malo, možda bi rješenje bilo u preimenovanju Preporoda u sindikat domara i čistačica, pa bi onda temeljem te činjenice Preporod mogao tražiti da bude dio pregovaračkog odbora jer predstavlja posebnu skupinu zaposlenih unutar sustava školstva. U svakom slučaju, slijedom toga svega skupa, mislim da bi se definitivno trebali stidjeti svi oni koji su donijeli jednu ovakvu sramotnu odluku.

Iris Gović: „Primijeniti povoljnije pravo!“

Prilaznik je dužan položiti stručni ispit u roku od godine dana od isteka pripravničkog staža. Ako ga ne položi u roku od godine dana isteka pripravničkog staža, prestaje li mu radni odnos posljednjeg dana roka za polaganje stručnog ispita?

Pri rješavanju ove situacije trebalo bi krenuti od činjenice da zapravo ne polaganje stručnog ispita u određenom roku, predstavlja razlog za otkaz ugovora o radu te da treba priznati sva prava radniku koja se inače moraju poštivati kod otkaza ugovora o radu. Zakon o radu kaže ako pripravnik ne položi stručni ispit, poslodavac mu može redovito otkazati. Ako ćemo ići po principu povoljnosti, s obzirom da imamo dva posebna zakona koji reguliraju ovu situaciju, naravno da je radniku povoljnije da dobije otkaz, nego da ga se obavijeste da mu je radni odnos prestao. I po principu povoljnosti, primijenit ćemo Zakon o radu, a ne Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama.

Da li se prilikom odlaska u mirovinu i prava na otpremninu uračunava ukupan staž proveden kod svih poslodavaca ili

samo u javnim ustanovama?

Prilikom odlaska u mirovinu uračunava se ukupan staž koji je proveden u svim odgojno obrazovnim ustanovama i ne mora biti riječ niti o istom poslodavcu niti o kontinuitetu da bi vam se priznalo pravo na otpremninu. Ako vi radite 10 godina u osnovnoj školi, nakon toga ste bili 5 godina u privatnom sektoru, pa 10 godina u srednjoj školi, računat će vam se onih 10 prvih i 10 zadnjih godina prilikom utvrđivanja prava na otpremninu. Da idete po otpremninu po Zakonu o radu, priznalo bi vam se samo zadnjih 10 godina kod istog poslodavca. To je jedna dosta povoljna i pravedna odredba.

Marija Zuber: „Rad u školskom odboru se može platiti!“

Moram li ja kao razrednik za raznorazne potrebe sakupljati novac od djece? Je li to regulirano nekim propisom i ako jeste kojim?

Na vaše drugo pitanje je li skupljanje novaca od strane razrednika regulirano nekim propisom odgovor je jednostavan: Ne, nikakvim! Naime, ravnatelj ustanove je osoba koja organizira poslovanje ustanove i odgovaran je posao organizirati u skladu sa svrhom i ciljevima zbog kojih ta ustanova djeluje. Meni je lako odgovoriti na to pitanje na ovaj

način, iako znam da na terenu postoje brojni problemi s prikupljanjem novaca od učenika. Ako odbijete obavljati ovaj posao pravno uporište za vaš stav imat ćete u činjenici da ova obveza nije izričito spomenuta u vašim ugovorima o radu. Ravnatelj, kao odgovorna osoba, u ovoj će situaciji morati pronaći način kako bi se problem riješio.

Ja sam i član školskog odbora. Sjednice školskog odbora su

inače u praksi poslije radnog vremena i ja kad god dolazim u školu, nemam nikakvu naknadu, nemam pravo niti na putne troškove. Mora li tome biti tako?

U školskom odboru predstavnik radnika u smislu novčanih primitaka dijeli sudbinu ostalih članova školskog odbora, pa ako se ostalim članovima školskog odbora nadoknađuju troškovi dolaska na sjednice i odlaska, onda to treba biti nadoknađeno i vama, ako taj trošak objektivno postoji. Ukoliko članovi školskog odbora možda dobivaju naknadu za svoj rad, u osnovnom obrazovanju mislim ne, ali u srednjem obrazovanju ima takvih primjera, onda je primitak koji ostvarujete primitak po osnovi drugog dohotka, dakle ne kao plaća za izvršeni rad. Dakle, vi možete ostvariti pravo na naknadu samo ako objektivno imate putni trošak i ako postoji odluka školskog odbora da se članovima taj trošak nadoknadi.

A.V

**OSIGURANJE AUTOMOBILA – NOVA POGODNOST ZA ČLANOVE
INFORMIRAJTE SE KOD VAŠEG POVJERENIKA
ILI NA
www.sindikats-preporod.hr**

POGUBNE POSLJEDICE DRŽAVNE MATURE

Državnu maturu treba prilagoditi nastavi, a ne cjelokupni odgojno-obrazovni proces prilagođavati državnoj maturi

Pet tjedana pred završetak nastavne godine za učenike završnih razreda, bez ikakvih dvojbi, može se zaključiti da je nedovoljno kvalitetno osmišljen projekt državne mature donio više štete nego koristi. I dok se o pojedinim aspektima ovog projekta govorilo tijekom cijele ove školske godine, a o nekima i ranije, sada je pravi trenutak da se prosvjetne vlasti i sveukupna javnost upozna s pogubnim posljedicama održavanja dijela ispita državne mature za vrijeme trajanja nastavne godine. Kako su se prosvjetne vlasti oglušile na pravovremene zahtjeve, upućene s raznih strana, da učenici ispitima državne mature pristupe tek nakon završetka nastavne godine, danas se odgovorno može ustvrditi kako se završetak školovanja više desetaka tisuća srednjoškolaca odvija u neregularnim uvjetima. Pa krenimo redom.

Realizacija nastavnih programa

Potpuna realizacija nastavnih programa, osobito za pojedine predmete u općoj gimnaziji, i do sada je bila više izuzetak nego pravilo. Naime prosvjetne vlasti već puna dva desetljeća ignoriraju zahtjeve nastavnika pojedinih predmeta, npr. hrvatskog jezika, da se ili poveća broj sati ili smanji opseg sadržaja. Spomenuti je problem, zbog novouvedenih ispita državne mature, provedenih redovito na štetu nastave, eskalirao do dramatičnih razmjera. Problem se pokušava umanjiti na način da pojedini ravnatelji traže od nastavnika da neodržane upisuju kao održane nastavne sate, a time i odrađene nastavne jedinice. „Papirnat realizacije“ zahvaljujući državnoj maturi bit će više no ikada. Uostalom ne šalje li se ovako osmišljenim i realiziranim projektom državne matu-

re na raznorazne načine poruka kako završno gradivo ionako neće biti provjeravano. Učenici ovakvu poruku itekako dobro znaju razumjeti.

Izostajanje s nastave

Porast izostanaka s nastave i do sada je bila praksa u završnim razredima školovanja srednjoškolaca. Zbog državne mature ne samo da se je dramatično povećao broj sati pojedinačnog izostajanja s nastave, nego su npr. pred pisanje eseja u mnogim školama s nastave izostajali cijeli razredni odjeli. U najvećem broju slučajeva radilo se o učeničkim izostancima zbog pripremanja za ispite državne mature. Naravno da su se masovni izostanci s nastave odrazili i na prethodno spomenuti problem realizacije nastavnih programa. U praznim učionicama nikakva nastava nije moguća, a više je nego dvojbena svrhovitost nastave u razrednim odjelima s polovičnim brojem učenika. Kada u školama ne bi bilo fleksibilnog stava prema učeničkim izostancima izazvanim državnom maturom broj izrečenih pedagoških mjera izrečenim učenicima četvrtih razreda bi se zasigurno barem udvostručio.

Problemi s ocjenjivanjem

Još jedan ozbiljan problem zaokuplja nastavnike učenika završnih razreda: manjak ocjena. Površno pristupajući ovom problemu moglo bi se pomisliti kako razlog ovom problemu treba tražiti u izostancima s nastave. Značajnim dijelom da, no nastavnici koji rade s završnim razredima svakodnevno svjedoče pojavi da nastavničkim pokušajima provjeravanja

učeničkog znanja sve redovitije prethode raznorazni primjeri učeničkog ispričavanja. Usmenim i pisanim provjerama znanja redovito prethode pokušaji odgode ispitivanja. „Možete me danas ne pitati jer se pripremam se za informatiku!“ „Spremao sam koncept eseja pa ako me možete preskočiti za ispitivanje!“ Nastavnicima koji rade s maturantima satovi redovito započinju ovakvim i slični zamolbama. Kako se Pravilnik o ocjenjivanju nije promijenio, a znano je kako se njime predviđa velik broj ocjena, a ocjena nikada nije bio manji broj, ovaj bi problem, napose u slučajevima učeničkih pritužbi na ocjene, mogao negativno obilježiti završetak ove nastavne godine.

Spomenuti problemi nisu jedini, ali su najvažniji. Svih ovih problema ne bi bilo da se polaganje ispita državne mature predvidjelo nakon završetka školske godine. Zbog ozbiljnosti problema Preporod poziva prosvjetne vlasti da nakon završetka nastavne godine od škola zatraže podatke o utjecaju državne mature za sva tri važna segmenta odgojno-obrazovnog procesa. Spomenuta bi analiza poslužila kao temelj pri svim budućim doradama realizacije projekta državne mature. Sindikat Preporod, također, traži od ministra da od iduće godine ispiti državne mature budu izmješteni iz nastavne godine. Neka se državna matura prilagodi nastavi, a ne da se cjelokupan odgojno-obrazovni proces prilagođava državnoj maturi. Također, zbog evidentnih ovogodišnjih propusta, Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod zahtijeva od resornog ministra da se ispriča svim učenicima i nastavnicima zbog brojnih problema izazvanim nekvalitetno i neodgovorno osmišljenom realizacijom projekta državne mature.

...NOVOSTI...NOVOSTI...NOVOSTI...NOVOSTI...NOVOSTI...NOVOSTI...NOVO

3. ožujka Savjetnica potpredsjednika Vlade Marina Tatalović sastala se s predsjednikom Sindikata Preporod. Razgovaralo se o realizaciji zaključka sa sastanka održanog 23. veljače kao i o eventualnom sudjelovanju potpredsjednika Vlade g. Uzelca na sindikalnom savjetovanju u Tuheljskim Toplicama.

6. ožujka Predsjednik Sindikata sastao se s državnim tajnikom za srednje školstvo Želimirom Janjićem. Razgovaralo se o sudjelovanju predstavnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa na godišnjem savjetovanju Sindikata Preporod.

8. ožujka Članica Predsjedničkog vijeća Sindikata Sonja Mudrić sudjelovala na sastanku Odbora žena Nezavisnih hrvatskih sindikata. Na sastanku se razgovaralo o dosadašnjim aktivnostima odbora. Također, na sastanku se proveo i izbor dužnosnica odbora, odnosno usvojen Pravilnik o radu Odbora žena NHS-a.

10. ožujka U Rijeci održano Županijsko vijeće Primorsko-goranske županije. Na sastanku je predstavljen sadržaj sa 10. sjednice Glavnog vijeća, ali se govorilo i o najaktualnijim događajima u sindikalnom djelovanju i odgoju i obrazovanju. Županijskom je vijeću prethodila tiskovna konferencija na kojoj se govorilo o problemima s kojima se susreću nastavnici srednjih škola u provedbi ispita državne mature.

* Predsjednik Sindikata i predsjednik Glavnog vijeća Sindikata sastali se s ministrom Radovanom Fuchsom i državnim tajnikom za srednje obrazovanje Želimirom Janjićem. Razgovaralo se o Zakonu o udžbenicima i problemima u svezi s državnim maturom. Na sastanku su visoki dužnosnici Ministarstva upoznati sa organizacijom savjetovanja koje će se održati od 26. do 28. ožujka u Tuheljskim Toplicama.

11. ožujka U Osnovnoj školi Spinut u Splitu održan sastanak Županijskog vijeća Splitsko-dalmatinske županije. Na sastanku se razgovaralo o najvažnijim sadržajima s 10. sjednice Glavnog vijeća, odnosno o organizaciji dolaska povjerenika iz Splitsko-dalmatinske županije na predstojeće sindikalno savjetovanje.

12. ožujka U Splitu održana tiskovna konferencija na kojoj se govorilo o najvažnijim primjedbama Sindikata Preporod

na novi Zakon o udžbenicima. Među primjedbama posebno ističemo ograničenje u izboru udžbenika koje je novim zakonom nametnuto nastavnicima.

* Održan sastanak Županijskog vijeća Međimurske županije. Na sastanku je predsjednica Županijskog vijeća Irena Levačić predstavila godišnji i financijski izvještaj o radu Županijskog vijeća. Predsjednik Sindikata govorio je o aktualnostima u Sindikatu, odnosno o sadržajima s 10. sjednice Glavnog vijeća. Također, na sastanku govorilo se i o problemima u pojedinim školama nastalim za vrijeme vođenja radnih sporova.

13. ožujka Održana županijska vijeća Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Na dva iznimno dobro posjećena sastanka, (više od 70 povjerenika), predstavljeni su najvažniji sadržaji s 10. sjednice Glavnog vijeća kao i aktivnosti koje je Preporod proveo u svezi s Pravilnikom o produženom stručnom postupku. Povjerenici su podržali dosad učinjeno, ali i predložili više konkretnih rješenja koja bi trebala dovesti do kvalitetnijeg Pravilnika.

15. ožujka Održan sastanak u Uredu za socijalno partnerstvo na kojem je predstojnik Ureda Vitimir Begović nastojao sa sindikatima javnih službi postići dogovorno formiranje Pregovaračkog odbora Sindikata javnih službi. Na sastanku su prezentirani podaci o prebrojavanju članstva prema kojima Sindikat Preporod u osnovnom školstvu ima 5326 članova, a u srednjem školstvu 2627 članova, dakle ukupno 8 tisuća članova. Prema broju članova Preporod je 5. sindikat u javnim službama. Sastanak nije rezultirao dogovorom, te je rješenje problema zatraženo od Gospodarsko-socijalnog vijeća.

16. ožujka Gospodarsko-socijalno vijeće donijelo je Odluku prema kojoj Pregovarački odbor sindikata javnih službi ima 8 umjesto Zakonom o radu predviđenih 9 članova i da u Pregovarački odbor ne ulazi predstavnik petog po veličini sindikata, odnosno predstavnik Sindikata Preporod.

17. ožujka Održan sastanak Županijskog vijeća Preporoda Varaždinske županije. Na poziv predsjednika županijskog vijeća Nevesina Vusića na sastanku je sudjelovao i predsjed-

nik Sindikata. Na sastanku se govorilo o aktivnostima koje provodi Sindikat Preporod, ali i o specifičnim problemima s kojima se susreću učitelji na ovom području.

18. ožujka U sjedištu Krapinsko-zagorske županije predsjednik Sindikata Željko Stipić i predsjednik Županijskog vijeća Preporoda za Krapinsko-zagorsku županiju Samson Stibohar sastali se sa zamjenicom župana za društvene djelatnosti Sonjom Borovčak. Razgovaralo se o problemima s kojima se susreću škole i zaposlenici na području ove županije. Nakon sastanka s dožupanicom održan je i sastanak Županijskog vijeća Krapinsko-zagorske županije. Ključni sadržaji o kojima se govorilo na sastanku bili su vezani uz prethodno održanu sjednicu Glavnog vijeća.

23. ožujka Održan izvanredni sastanak županijskih vijeća Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Jedina tema sastanka bila je organizacija prosvjednog skupa najavljenog za 26. ožujka.

26. ožujka Održan prosvjedni skup kojim je iskazano nezadovoljstvo sadržajem Odluke Gospodarsko-socijalnog vijeća od 16. ožujka. Prosvjednom se skupu odazvalo više od 200 povjerenika i članova.

26., 27., i 28. ožujka U Tuheljskim Toplicama održano godišnje savjetovanje za sindikalne povjerenike Preporoda. Kroz tri dana više od 200 povjerenika, kroz izlaganja 9 izlagača, imalo se priliku upoznati s važnim sadržajima iz problematike funkcioniranja odgojno-obrazovnog sustava, promjenama Zakona o radu i sindikalnih povjerenika

31. ožujka Održan sastanak Radne skupine na kojem se raspravljalo o primjedbama koje će na Pravilnik o produženom stručnom postupku uputiti Sindikat Preporod na sastanku najavljenom za 12. travnja.

6. travnja Održana tiskovna konferencija „Pogubne posljedice državne mature“ na kojoj se govorilo o utjecaju državne mature na realizaciju nastavnih programa, učeničko izostajanje s nastave i probleme s kojima se susreću nastavnici pri ocjenjivanju.

24SATA

NOVI LIST

SLOBODNA DALMACIJA

Večernji list

Jutarnji list

VJESNIK

prenosimo iz tiska...

6 Srijeda, 7. travnja 2010. NOVI LIST

VIJESTI

Preporod: Fuchs se zbog državne mature mora ispričati

Željko Stipić

ZAGREB – Državna matura manjkav je, nekvalitetan i neodgovorno osmišljen projekt zbog kojeg je žrtvovana čitava generacija maturanata, i ministar Fuchs se zbog toga mora ispričati učenicima i nastavnicima – ustvrdio je Željko Stipić, predsjednik Hrvatskog školskog sindikata Preporod na jučerašnjoj konferenciji za novinare. Stipić je pozvao ministra Radovana Fuchsa da državnu maturu iduće godine održi po završetku nastave, da se problemi u školama ne bi ponovili. Održavanje ispita paralelno s nastavom školstvu je donijelo kaos i nered, tvrdi Stipić.

– Nastavni programi neće se odrediti do kraja, a ravnatelj od nastavnika traže da upisuju neodrađene sate. Zbog državne mature izgubljeni su cijeli nastavni dani, zbog čega se po prvi puta neće obraditi gradivo četvrtog razreda. Broj izostanaka dramatično se povećao, a pred pisanje eseja s nastave su izostajali cijeli razredni odjeli – tvrdi Stipić.

– Učenici zloupotrebljavaju situaciju, ali je najveća krivnja na prosvjetnim vlastima, a posebno na bivšem ministru obrazovanja koji je sve to i osmislio – zaključuje šef Preporoda. Prosvjetne su vlasti, kaže, već priznale da državna matura dogodne mora na remont, a to je »kao da novi auto nakon godine dana vozite na generalku«.

Lj. B. M.

Subota/nedjelja 27. i 28. ožujka 2010.

PROSVJED

Iveković: Isključeni su nepodobni

ZAGREB - U organizaciji Školskog sindikata »Preporod« u petak je pred Uredom za socijalno partnerstvo održan prosvjed protiv »nezakonite i sramotne« odluke kojom se »Preporod« isključuje iz Pregovaračkog odbora sindikata javnih službi. Prosvjed je dobio podršku deset sindikata. Predsjednik »Preporoda« Željko Stipić ne slaže se s odlukom prema kojoj su u Odbor ušli predstavnici sindikata članstvom manjih od »Preporoda«. Mario Iveković iz Novoga sindikata smatra da su iz pregovaračkoga odbora isključeni nepodobni sindikati. [M. L.]